

H U U B
O O S T E R H U I S
150 psalmen *vrij*

ten have

Huub Oosterhuis

150 psalmen *vrij*

Ⓣ ten have

Woord ten geleide

Stugge, mateloze teksten zijn het. Vol afgrond en zevende hemel. 'Niets zal mij ontbreken – laat het zo blijven, dit geluk.' Maar ook 'waarom heb jij mij verlaten?' Verbijsterd om wat mensen doen met elkaar, 'martelen, hakken, onthoofden'. Maar ook zeker wetend: 'Een duistere zaak is de wereld, maar er zijn mensen van licht.' Vloekend tegen onrecht-bedrijvers, mensenverslinders, Ploert & Schender: red hen die geen verweer hebben! Maar ook 'in uw handen beveel ik mijn geest' en 'Gij zult de ziel van uw tortel niet overlaten aan het wild gedierte'.

Jij, of zeg Gij. De onuitsprekelijke Naam JHWH, volgens de traditie van de Synagoge uitgesproken als Adonai, Heer, heb ik omschreven als 'Ik-zal-er-zijn', Ik-zal en God-Bevrijder.

De psalmen zijn liederen binnen het bijbelse Uittocht-verhaal, over bevrijding uit slavernij en vernedering, angst en leegte. Over hoop op 'een goed en wijd land', een betere wereld. Dat Grote Verhaal dat nog altijd bestaat en werkt, en weerklank vindt. En soms, na bittere wanhoop en veel strijd, in vervulling gaat, hier of daar, in mensen, in kleine en grote projecten – je weet niet wat je meemaakt, en je zingt met psalm 23

'Laat het zo blijven dit geluk
deze genade, al mijn levensdagen'.

I

Goed is
dat je niet doet wat slecht is
niet achter oplichters aan loopt
niet met Ploert en Schender heult
niet je schouders ophaalt
'ploert en schender, ach
zo is de wereld'.

Goed is dat je goede woorden
overweegt en wil:
heb je naaste lief die is als jij
de vluchteling, de arme, doe hen recht.
Prent ze in het hart van je verstand,
die woorden
zeg ze voor je uit

gezegend ben je

een boom aan stromen levend water
vruchten zul je dragen
blad dat niet vergeelt
het zal je goed gaan.

Oplichter
ongezegend zal je zijn.
Een storm steekt op
je waait de leegte in.

2

Hoort, despoten van alle tijden
en uw trawanten:

waarom raast en tiert gij
hele volkeren geselend?

Moge het wereldwijd klinken, dit lied
tegen uw furies van onrecht

tegen uw cynische hoon en verachting
voor het mensenkind en zijn god.

De god van het mensenkind
huivert en huilt in zijn hemel.

Dan brult Hij, schudt zijn manen
en springt – onzichtbaar van licht

daalt Hij in een mensenhart af:
jij, mijn herder, mijn leeuw

jij zult mijn lammeren weiden
hun wonden wassen en zalven

om mijn heelal te hoeden
heb ik jou heden verwekt.

Het kan een timmermanszoon
een tentenmaker een tollenaar zijn

een koningin
of een poetsvrouw

in wie Hij zijn hartstocht ademt
zijn zachte kracht van ontferming.

Zij vrezen met grote vrezen. Maar gaan –
hun weg is de ganse aarde

tot overal waar nog opperwezens
mensen kapotslaan als lemen kruiken.

O wee trawanten, omgekochte rechters
o wee despoten, wees gewaarschuwd

wat voor een wereld wilt gij
voor uw kinderen – deze?

3

Weet Gij
met hoeveel ze zijn
die op mij jagen?

Die zeggen over mijn ziel:
hij zal het niet redden
ook met zijn god niet.

Gij, mijn schild, gezegend.
Dat ik mijn hoofd weer hef
mijn stem verhef, tot U.

En Gij antwoordt mij
van Hoog Boven, waar Gij zijt
in uw heilig gebergte.

Ik was gaan liggen, gaan slapen
ik ben ontwaakt in uw armen.

Duizend tienduizend rondom mij –
ik ben niet bang, niet meer,
laat maar komen wat komt.

Sta op, wees God-Bevrijder –
booswichten, breek hun tanden

Gij die uw gemeente zegent.

4

Hoor mij, wees niet doodse stilte.
Geef mij antwoord als ik roep.

Uit mijn afgrond hoor mij roepen:
geef mij ruimte wijd als hemel.

Mens, hoe lang nog hou je vast aan
schijn en noodlot? Kom tot inkeer.

Hij geeft antwoord als je roept.
Hij geeft ruimte, wijd als hemel.

Hier nu hoor mij. Kom tevoorschijn.
Niet om 't een of ander roep ik.

Om een nieuwe aarde schreeuw ik
als een vrouw in barensweeën.

Zal ik ooit nog veilig wonen
slapen in een droom van vrede?

Ja ik zal nog – geef mij antwoord.
Hoor mij. Wees niet doodse stilte.

5

Hoor wat ik verzucht krijs mompel.
's Morgens vroeg begint het in me.
Mijn ogen vragen waar zijt Ge?

Was ik een listig leugenbeest
ik hield voor uw blikken geen stand, was ik slecht
ik kromp ineen voor U als een vlo.

Moordenaars en hun handlangers haat Gij.
Mij doet Gij open, laat mij binnen: alles
mag ik zien, uw intiemste kamers.

Ik zal, zegt Gij, ik zal jou...
wat? Mij leiden met stevige hand.
Dwars door de drom van mijn vijanden

met hun bedorven darmen
hun kelen stinkende putten
hun monden gapende graven...

pak ze, laat ze niet weggkomen,
dat ze struikelen over hun eigen beramingen.
Tegen U is hun opstand.

Hoort Ge mij nog? Ik hoorde
zingen over U, een eeuwenoud lied,
trots en stralend werd het gezongen:

mijn schild en betrouwen is Hij.

6

Wees niet woedend, jij
sla me niet, driftkop.

Zie mij, ik ben uitgebleeid
mijn gebeente is ontwricht
mijn kracht is op
verbijsterd is mijn ziel.

Waar ben je, jij – hoe lang nog?
Knoop me los, je zou er zijn
en je leek te vertrouwen.

Wie denkt er dood nog aan jou?
Wie kent in het dodenrijk jouw naam nog?

Ik huil wat af
mijn ogen blind
doodmoe, ik staar in mist
ontwaar mijn vijand
schreeuw zonder geluid.

Daar kom jij aan.
Je hoorde mijn gekrijt en wist.
Te schande zullen staan
die mij belagen.

Zoals geschreven staat
'Ik zal er zijn.'

Jouw Naam.

6 A

Ontferm U, ik ben uitgebloeid,
mijn kracht is op,
mijn ziel in mij doodmoe.
En Gij? Hoelang nog.

Ik huil wat af,
mijn ogen blind. Maar Gij
Gij komt eraan, te schande zullen staan
die mij belagen.

Zoals geschreven staat
Ik-zal-er-zijn, uw Naam.

De Psalmen zijn voor Huub Oosterhuis altijd een belangrijke inspiratiebron geweest. In 1962 begon hij samen met Michel van der Plas en de exegeten Han Renckens en Pius Drijvers aan een nieuwe, Nederlandse vertaling. Dat leidde in 1967 tot de vele malen herdrukte uitgave van *Vijftig Psalmen*. Zo'n dertig jaar later begon hij aan een geheel nieuwe, vrije vertaling van alle 150 Psalmen die hij in 2011 voltooide. *150 Psalmen vrij* werd in 2012 in Vlaanderen uitgeroepen tot beste religieuze boek. Tien jaar later heeft hij nog een aantal herzieningen aangebracht, die in deze uitgave zijn verwerkt.

Een inspiratiebron voor kerkelijke en niet-kerkelijke liefhebbers van poëzie.

Huub Oosterhuis (1933-2023) schreef talloze dichtbundels, essays en liturgische teksten. Hij is oprichter van de culturele centra de Populier (overgegaan in De Balie), de Rode Hoed, en De Nieuwe Liefde.

**‘DE PRACHTIGE TAAL
MAAKT DE PSALMEN TOT POËZIE
DIE IEDEREEN RAAKT.’**

– Jury Beste Religieuze Boek in Vlaanderen

www.uitgeverijtenhave.nl

9 789025 912314

NUR 700